

- Viden i fællesskab

2015

En ny generation af pædagoger -med fokus på sundhed

Sundhed er på dagsordenen måske ikke mindst i den forstand, at vi forebygger sygdom og sikrer, at vi fremadrettet kan fastholde den livsform, vi har i dag. Politikerne har længe talt om forebyggelse, og det kan nu ses på de pædagogstuderendes mulighed for at tone deres uddannelse med en sundhedsprofil og fx vælge linjefag i sundhed, krop og bevægelse. En spændende udfordring, som seminarierne over hele landet har taget op og foldet ud med tilbud om uddannelser som fx idrætspædagog og out-door-pædagog.

Af Jette Lorenzen, cand.scient.pol., formidlingskonsulent VISS.dk

På VIA Campus Horsens har de valgt at udbyde en linje som outdoor-pædagog. Lis Reinholdt Kjeldsen, Lektor ved VIA Campus Horsens, og pædagogstuderende Rikke Kristine Møller Madsen og Linette Burgdorf Guldager Rasmussen mødes med VISS.dk i de nye bygninger, der dufter af nyt, for at fortælle om uddannelsen til outdoor-pædagog.

”Jeg har valgt outdoor linjen, fordi jeg har krudt bag i, jeg vil gerne være aktiv, men også fordi jeg gerne vil være med til sundhedsforebyggelse og sundhedsfremme, det synes jeg er spændende”, lyder begrundelsen fra Rikke for valget af outdoorlinjen på pædagoguddannelsen, hun skal snart i gang med 3. semester. En god repræsentant for de outdoor-studerende, finder vi ligeledes i Linette på 4. semester, som fortæller, at hun som de fleste andre på linjen altid har været glad for sport og bevægelse”, en opfattelse hun deler med Lis, som fremhæver det som et specielt træk ved de studerende på outdoorlinjen, at ”de rejser sig med det samme, hvis vi fx siger, vi skal ud. Det ses også i deres praktikperioder, hvor de gerne vil ud.”

De studerende på outdoorlinjen er veltrænede, oftest iklædt idrætstøj og klar til en ny aktivitet. De får en identitet som outdoor pædagoger, men er en almindelig pædagog profil ikke god nok? ”Det er fint at være pædagog, men det giver dem en særlig styrke at kunne sige, at de er outdoorpædagoger. Vi har brugt meget tid på at sige, at alle skulle være

ens, men nu synes jeg, det er godt at fokusere på det, der er forskelligt”, udtaler Lis. Det er en populær linje især blandt mænd, og hele 50 % af de studerende i Linettes og Rikkes klasser er da også mænd, bemærkelsesværdigt fordi den mandlige andel af studerende på pædagoguddannelsen traditionelt udgør en meget lille del.

Aktivitet og udeliv

Netop ønsket om aktivitet og udeliv søges imødekommet på uddannelsen ved, at ”de får særlige tilbud, som er noget ekstra ud over det, de andre pædagogstuderende får. Allerede første semester tager vi ud i halvandet døgn og sover i det fri med bål og lejrlev med mange udendørs aktiviteter”, fortæller Lis. Outdoorlinjen blev etableret i 2009, hvis formål, mål og indhold ikke adskiller sig fra den ordinære pædagoguddannelse, men toningen med udeliv og aktivitet er klar, hvorfor de studerende på outdoor-linjen samles i én klasse, således at undervisningen kan præges heraf.

Derfor er den første praktik tilrettelagt, så den foregår i botilbud og institutioner, der har særlig fokus på udeliv. Rikkes første praktikforløb i Landsbyen Sølund står klart i erindringen. ”Jeg forsøgte på flere måder at inddrage udeliv i mit første praktik ophold, godt hjulpet af min vejleder”. På en almindelig hverdag tog hun uderummet i brug. Rikke fortæller: ”I vores første praktikophold

skal vi fokusere på relationen og vores egne grænser. Jeg havde ikke så meget kendskab til handicappede, før jeg kom i praktik, men jeg har lært, at det er vigtigt at se beboerne i øjnene og ikke være bange for at have nærkontakt med dem. En dag, da jeg var på arbejde, ville jeg gå en tur med en beboer for at gå på kastanjejagt. Vi fandt ikke nogen, så jeg spurgte beboeren, om han ville med i skoven. I skoven samlede jeg blade og lagde dem på hans board på kørestolen. Jeg dryssede blade ud over ham, for jeg har lært, at sansningen er vigtig. Han forstod nok ikke så meget af det, jeg fortalte ham, men relationen i sig selv var vigtig. Jeg kunne se på ham, at han nød det.” For Rikke fungerer det med andre ord rigtig godt at bruge udeliv som indgangsvinkel til relationsarbejdet.

Linette fik sat sit tydelige fodaftryk i Grinsteds natur og medier, da hun var i sit andet praktikophold. Linette havde virkelig lyst til at gøre en forskel. Derfor havde hun besluttet, at hun ville tilbyde borgerne med udviklingshæmning og andre psykiske handicap i Grindsted en uforglemmelig dag, hvor de kom op af stolen og ud og mærke deres krop i naturen. Drømmen blev til virkelighed; ca. 50 borgere svævede eller klatrede i træerne, sejlede i kano, gik på line eller på reb over åen en dag i juni 2012, oplevelser der fik smilet frem i øjnene og på læberne blandt de fremmødte. Linette holdt fat i alle de organisatoriske reb, hun havde opmuntret, sendt mails med invitationer, skrevet indbydelser, fået dem trykt og sendt ud.”Jeg sørgede for, at de benyttede de handicapbusser, de har tilkøbt de forskellige værksteder og botilbud og søgte sponsorer, der ville støtte det store arrangement, som Handikano leverede kanoer til, og medhjælpere skaffede jeg selv”, fortæller Linette. Flere lokale sponsorer medvirkede til at dække de 12.500 kr., som dagens udgifter løb op i. TV Syd¹ og de lokale aviser fattede også interesse for den initiativrige pædagogstuderende.

¹ <http://www.tvsyd.dk/artikel/154294>

For VIA er det vigtigt, at de studerende er klædt godt på til at løse de udfordringer, de kommer ud for i praksis. Derfor sættes rammerne op for de studerende fx særlige kompetencekurser i kajak/kano, klatring og skiløb, således at de basale færdigheder er på plads. Mange studerende vælger at investere i de ekstra tilbud, hvilket løber op i godt 8.000 kr. i løbet af uddannelsen”, fortæller Lis. Skal de virkelig mestre disciplinen, er de nødt til at investere deres fritid. Undervisernes opgave er at sætte det ind i en pædagogisk ramme, hvilket fx gøres ved at tage til Sverige og prøve at bruge kanoen i en pædagogisk sammenhæng eller at indgå i et samarbejde med Handikano og deltage i Skov og vandskolen i Landsbyen Sølund². Det bliver således ikke blot teori for sig og praksis for sig, men en induktiv tilgang til undervisningen, hvor der lægges vægt på, at de studerende også har et metaperspektiv³ på opgaven eller en given problemstilling, således at de anskuer den ud fra et overordnet perspektiv, eller at de sætter den ind i en større sammenhæng.

Rikke valgte klatring som sit første kompetencekursus. ”Klatrekurset var en stor oplevelse og et brud på mine personlige grænser, hvilket er en vigtig del af den læring, jeg tager med videre på uddannelsen og i livet. Jeg deltog også i Skov- og vandskolen i august 2012, det var så fedt at se beboerne gyngemellem træerne, der var ikke nogen forhindringer for nogen af dem, der deltog”, fortæller Rikke.

Praktikken i et tværfagligt perspektiv

”Praktikpladsstedet og vejlederne er centrale for, at de studerende får et optimalt udbytte af

² Handikano indgår i et tværfagligt samarbejde med Landsbyen Sølund's fysioterapeuter og pædagoger, ligesom VISS.dk udbyder kurset Skov- og vandskolen, hvor Erik Derdau fra Handikano er en del af undervisningsteamet.

³ Metaperspektiv, er et overordnet perspektiv, hvor man skaber et afstandsrum, hvor man kan reflektere over sin egen adfærd og handling som fagperson, og den opgave man står med i en større sammenhæng.

praktikken. De skal stille krav, lade dem tænke selv, frem for blot at angive løsninger. De større botilbud som fx Korshøj, Sølund eller Himmelbjerggården tilbyder fx undervisning af de studerende, mens de er i praktik, det er rigtig godt”, fortæller Lis. De studerende, der kommer på større institutioner og botilbud, oplever også det tværfaglige fx mellem pædagoger og terapeuter. Linette har oplevet dette fx i forbindelse med Skov og vandskolen. ”Jeg synes, der er masser af områder, hvor flere øjne med forskellig faglig baggrund, som ser på samme sag kan berige hinanden, det den ene ikke ser, det ser den anden. Tværfagligt samarbejde er et super redskab.” fortæller hun og fortsætter, ”Men der er selvfølgelig også forskelle, jeg synes, at de fysioterapeuter, jeg har mødt, har mere overblik og overskud end pædagogerne til at tage en faglig diskussion”.

Ud over, at der stilles krav til de studerende, er det vigtigt, at de mødes med en positiv indstilling, og at de får lov til at sætte ting i gang. Lis oplever stor åbenhed fra de institutioner og botilbud, hvor de studerende er i praktik, hvilket Rikke bekræfter. ”Min vejleder var meget energisk og meget optaget af, at jeg skulle få en god praktikperiode, og at jeg fik så meget som muligt af min linje ind over praktikperioden, samtidig sørgede han for, at jeg fik inddraget noget teori, og han hjalp mig også med at finde materialer, det var rigtig godt”, fortæller Rikke. Linette roser også sin vejleder og de lokale Helsepiloter og ergoterapeuter i Grindsted, som udviste interesse og bakkede op, men hun mærkede også misundelse og modstand, hvilket overraskede hende, men heldigvis blev de mere negative erfaringer overskygget af den succes, som projektet i Grindsted endte op med, og det har givet hende mod på mere af det samme, når eksamensprojektet skal i hus.

Ud i praksis

De outdoorstuderende glæder sig til at komme i praktik, for som Linette udtaler: ”Jeg er en praktisk

gris, og når jeg er i praksis, reflekterer jeg over teorierne og får en ahaoplevelse”. Men det stiller naturligvis krav til praktikstederne, som skal vise åbenhed over for de initiativer, som de studerende kommer med i fht. bevægelse og udendørsaktiviteter.

Tre et halvt år efter VIA slog dørene op for outdoorlinjen, ser det ud til, at de nyudklækkede outdoor-pædagoger har let ved at finde ind på arbejdsmarkedet. Deres særlige kompetencer efterspørges både af borgerne, kommunerne og på politisk niveau, alle ønsker større fokus på en sundhedsforebyggende indsats, hvilket taler for, at de studerendes drømme om et job under åben himmel kan blive til virkelighed.